

44. PERJANTAINA 31. MAALISKUUTA 2000

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1)	Hallituksen esitys laeiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	1227
	Hallituksen esitys HE 187/1999 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 2/2000 vp
Lakialoite LA 133/1999 vp	
2)	Lakialoite laiksi Repoveden kansallispuistosta	1229
	Lakialoite LA 176/1999 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 2/2000 vp	

Mietintöjen pöydällepano

3)	Suomen lähtökohdista ja tavoitteista Euroopan unionin vuoden 2000 hallitusten välisessä konferenssissa	1237
	Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2000 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö UaVM 2/2000 vp	
4)	Hallituksen esitys valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoinnasta annetun lain 1 ja 8 §:n muuttamisesta	1238
	Hallituksen esitys HE 12/2000 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 6/2000 vp	

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenuoto

Nimenuudossa merkitään täysistunnosta poissa oleviksi seuraavat edustajat:

Janina Andersson /vihr
 Pirjo-Riitta Antvuori /kok
 Mikko Elo /sd
 Rainer Erlund /erl
 Merikukka Forsius /vihr
 Olli-Pekka Heinonen /kok
 Anne Huotari /vas
 Jorma Huuhtanen /kesk
 Matti Huutola /vas
 Timo Ihamäki /kok
 Gunnar Jansson /r
 Ulla Juurola /sd
 Seppo Kanerva /kok
 Saara Karhu /sd
 Jyrki Katainen /kok
 Niilo Keränen /kesk
 Mari Kiviniemi /kesk
 Martti Korhonen /vas
 Juha Korkea-aho /kesk
 Valto Koski /sd
 Irina Krohn /vihr
 Seppo Kääriäinen /kesk
 Jari Leppä /kesk
 Suvi Lindén /kok
 Mika Lintilä /kesk
 Pehr Löw /r
 Markku Markkula /kok
 Jukka Mikkola /sd
 Kari Myllyniemi /kesk
 Sauli Niinistö /kok
 Håkan Nordman /r
 Tuija Nurmi /kok
 Maija Perho /kok
 Susanna Rahkonen /sd
 Kari Rajamäki /sd
 Antti Rantakangas /kesk
 Leena Rauhala /skl
 Pauli Saapunki /kesk
 Kimmo Sasi /kok
 Arto Seppälä /sd
 Suvi-Anne Siimes /vas
 Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
 Hannu Takkula /kesk
 Pekka Vilkuna /kesk
 Harry Wallin /sd
 Jaana Ylä-Mononen /kesk

Sauli Niinistö /kok
 Hannu Takkula /kesk

Eduskuntatyöhön liittyvissä tehtävissä olevat edustajat

Merkitään, että puhemiesneuvosto on käsitellyt seuraavat ilmoitukset poissaolosta täysistunnosta eduskuntatyöhön liittyvän tehtävän vuoksi:

- 31.3. edustajat
 Martti Korhonen /vas
 Maija Perho /kok
 31.3.—2.4. edustajat
 Anne Huotari /vas
 Jorma Huuhtanen /kesk
 Timo Ihamäki /kok
 Niilo Keränen /kesk
 Valto Koski /sd
 Pehr Löw /r
 Tuija Nurmi /kok
 Juha Rehula /kesk
 Arto Seppälä /sd
 Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
 Marjatta Vehkaoja /sd
 Jaana Ylä-Mononen /kesk
 31.3.—3.4. edustajat
 Saara Karhu /sd
 Hannu Takkula /kesk
 31.3.—4.4. edustaja
 Jyrki Katainen /kok
 3.4. edustaja
 Gunnar Jansson /r
 3. ja 4.4. edustajat
 Tuija Brax /vihr
 Johannes Leppänen /kesk

Poissaololuvat

Merkitään, että puhemiesneuvosto on myöntänyt seuraavat luvat poissaoloon täysistunnosta muun syyn vuoksi:

- 31.3. edustajat
 Rainer Erlund /erl
 Matti Huutola /vas
 Gunnar Jansson /r
 Ulla Juurola /sd
 Irina Krohn /vihr
 Jari Leppä /kesk
 Mika Lintilä /kesk

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat seuraavat edustajat:

Markku Markkula /kok
 Kari Rajamäki /sd
 Leena Rauhala /skl
 Pauli Saapunki /kesk
 Pekka Vilkuna /kesk

Uudet hallituksen esitykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot HE 15—19/2000 vp.

Kirjalliset kysymykset

Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot KK 33, 42—44, 47, 50, 54, 56, 64, 66, 68, 75, 76, 90, 93, 94, 99, 100, 104, 110, 113, 117, 131, 159/2000 vp.

PÄIVÄJÄRJESTYKSEN ASIAT:

1) Hallituksen esitys laeiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
 Hallituksen esitys HE 187/1999 vp
 Puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 2/2000 vp
 Lakialoite LA 133/1999 vp

Puhemies: Ensimmäisessä käsittelyssä päätetyt, hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

¹ **Jaakko Laakso /vas:** Rouva puhemies! Hallituksen esitys laiksi asevelvollisuuslain muutoksesta pitää sisällään erään ongelman, johon puolustusvaliokunta tutustui varsin seikkaperäisesti. Tämä ongelma on asevelvollisuusrekisterin tie-

tojen luovuttaminen vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen käyttöön. Tuntuu aika poikkeukselliselta, että viranomaisrekisteristä voidaan tämän lakiesityksen perusteella luovuttaa vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen käyttöön tunnistetietoja. Asevelvollisuusrekisterissä olevat tiedot ovat ylipäänsä salaisia tietoja ja osin ne ovat myös arkaluontoisia tietoja.

Käsitellessään tätä kysymystä puolustusvaliokunta kuuli muun muassa Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen ... (Hälinää)

Puhemies (koputtaa): Anteeksi, ed. Laakso. Arvoisat edustajat, kehotan rauhoittumaan ja käymään yksityiset keskustelut salin ulkopuolella. Ed. Laaksolla on puheenvuoro.

Puhuja: Kiitos, rouva puhemies! Tietosuojavaltuutettu totesi lausunnossaan pitävänsä ongelmallisena sitä, että asevelvollisuusrekisterin tietoja luovutetaan vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen käyttöön. Hänen mielestään saattaa syntyä muun muassa tilanne, jossa näitä tietoja voidaan käyttää markkinointitarkoituksiin, ja hän varoitti myös siitä, että näiden tietojen luovuttaminen saattaa synnyttää rinnakkaisen rekisterin.

Puolustusvaliokunta piti välttämättömänä rajata pääesikunnan oikeutta luovuttaa näitä tunnistetietoja, ja samalla puolustusvaliokunta katsoi, että tulevaisuudessa valmisteltaessa tämän kaltaista lainsäädäntöä olisi välttämätöntä, että hallitus kuulisi asiantuntijana jo lain valmisteluvaiheessa tietosuojavaltuutettua. Näin ei tässä yhteydessä ole tapahtunut.

Puolustusvaliokunta katsoi myös hyväksymässään mietinnössä, että näiden tunnistetietojen luovuttaminen vapaaehtoista maanpuolustus-koulutusta varten ei ole tietosuojanäkökulmasta ongelmatonta. Siksi puolustusvaliokunta katsoi aiheelliseksi rajata näiden tietojen luovuttamista siten, että pääesikunta voi luovuttaa maanpuolustusjärjestöille tunnistetietoja mahdollista lisäkoulutusta silmällä pitäen ja maanpuolustusjärjestöt voivat näiden tietojen välityksellä ottaa suoraan yhteyttä asevelvolliseen.

Puolustusvaliokunta rajasi Pääesikunnan oikeutta luovuttaa näitä tietoja siten, että luovutettaessa tietoja ensimmäistä kertaa eli siinä vaiheessa, kun asiaan ei ole vielä asevelvollisen nimenomaista suostumusta, on rajoitettava vain henkilön nimen sekä osoite- ja muiden yhteystie-

tojen luovuttamiseen. Puolustusvaliokunta otti huomioon käsitellessään lakiesitystä lakiesityksen muissa kohdissa, että tietoja luovutettaessa pitää olla nimenomainen suostumus tietojen luovutukseen. Tältä osin tässä yhdessä kohdassa, luovutettaessa tietoja vapaaehtoisille maanpuolustusjärjestöille, tämän kaltaista nimenomaista suostumusta ei ensimmäistä kertaa tunnistetietojen luovutettaessa tarvitsekaan olla.

Olin itse tästä kohdasta eri mieltä ja jätin siksi vastalauseen, jossa katsoin, että tätä lakiesitystä olisi pitänyt muuttaa siten, että Pääesikunnalla on oikeus päättää tunnistetietojen luovuttamisesta rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella. Toisin sanoen rekisteröidyn nimenomaisen suostumuksen pitää olla ehto luovutettaessa tietoja myös vapaaehtoisille maanpuolustusjärjestöille.

Rouva puhemies! Vaikuttaa siltä, että vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt ovat joko ottaneet tai saaneet tehtäväkseen joukon viranomais-tehtäviä. Syynä asevelvollisuusrekisterin tietojen luovuttamiseen näille järjestöille näyttää olevan juuri se, että ne toimivat ikään kuin osana sitä rakennetta, joka Puolustusvoimilla nykyisin on. Mielestäni tämä lähtökohta on kyseenalainen. Tästä syystä jätin mietintöön vastalauseen, joskin pidän hyvinä niitä rajoituksia, jotka puolustusvaliokunta on tehnyt.

2 Olli Nepponen /kok: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Laakso kävi seikkaperäisesti lävitse sen keskustelun, joka puolustusvaliokunnassa käytiin. Mutta haluaisin alleviivata, että pääesikunnalla on oikeus päättää tunnistetietojen luovuttamisesta vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta varten. Se ei ole avoin valtakirja kaikille maanpuolustusjärjestöille. Maanpuolustuskoulutus on tarkoin säänneltyä toimintaa ja on yhteiskunnan kontrollissa. Näin ollen pääesikunta tulee myös varmasti riittävän tarkasti valvomaan, miten näitä tietoja tullaan käyttämään.

3 Jaakko Laakso /vas (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ongelmana on itse asiassa se, miten tulkitsemme ensimmäisen kerran jälkeen tietojen luovutusta. Itse tulkitseen puolustusvaliokunnan hyväksymää mietintöä siten, että ellei ole rekisteröidyn nimenomaista suostumusta, niin toista kertaa tunnistetietoja ei voida luovuttaa.

Tämä asia on sikäli tärkeä, että ensimmäistä kertaa näitä tietoja luovutettaessa tämän mietinnön mukaan tällaista nimenomaista suostumusta

ei tarvitse olla. Mutta, ed. Nepponen, mitä mieltä te olette meidän yhteisesti hyväksymästämme mietinnöstä? Katsotteko te, että nimenomainen suostumus tarvitaan, jos tietoja luovutetaan toiseen kertaan tai jos tietoja luovutetaan enemmän kuin vain nimi ja osoite?

4 Päivi Räsänen /skl: Arvoisa rouva puhemies! Tervehdin ilolla hallituksen esityksen sitä kohtaa, jolla varusmiespalveluksen alaikäraja nostetaan 18 vuoteen. Tätä koskeva lakialoitteeni oli valiokunnan käsittelyssä, ja tein saman sisältöisen aloitteen jo viime kaudella.

Tärkein perustelu muutokselle on mielestäni kansainvälisten ponnistelujen tukeminen lapsotilaiden käytön lopettamiseksi. YK:n piirissä hän käydään neuvotteluja, joissa pyritään nostamaan aseellisissa selkkauksissa käytettävien sotilaiden ikäraja 18 vuoteen. Tämä olisi johdonmukaista myös Lasten oikeuksien sopimuksen kanssa, joka kohdistaa erityissuojelun alle 18-vuotiaisiin.

Mielestäni isänmaan puolustamisen tulee olla aikuisten ihmisten vastuulla. Nyt tämä laki tukee tätä periaatetta. Alaikäisten tulee saada kehittyä rauhassa myös rauhan oloissa niistä huolista vapaina.

5 Tero Mölsä /kesk: Arvoisa puhemies! Ed. Laakson esille nostama asia tietosuojarekisteristä asevelvollisuuden osalta on tietysti aiheellinen siinä mielessä, että lain valmistelu oli siinä suhteessa puutteellinen, että kun valiokunta lakia alkoi käsitellä, ei ollut edes kuultu Tietosuojavaltuutetun toimistoa. Siinä suhteessa se käsittely, joka valiokunnassa tämän suhteen oli, oli tietysti paikallaan.

Itse korostaisin kuitenkin sitä, että ne muutokset, jotka tähän kohtaan tulivat, olivat kaikki perusteltuja. Täytyy korostaa, että kenelläkään ei ole oikeutta näitten tietojen saantiin. Kysymys on siitä, että Pääesikunta on se elin, joka voi näitä tietoja antaa, tässä suhteessa vain nimenomaan sitä varten, että maanpuolustusjärjestöt näitä tietoja käyttävät omaa toimintaansa varten.

Kun ed. Laakso kyseli, mitä tämä ensimmäinen kerta mahdollisesti tarkoittaa, kyllä kun valiokunnan mietintöä lukee, niin ed. Laakson tulkinta siltä osin on tietysti oikea. Eli kyllä teksti kertoo, että silloin, kun tietoja ensimmäistä kertaa luovutetaan, rekisterin käyttö on mahdollista

ilman asianomaisen lupaa. Sen jälkeen lupa tarvitaan.

6 Antero Kekkonen /sd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan niin kuin mietintö toteaa, tunnistetietojen luovuttaminen vapaaehtoista maanpuolustuskoulusta varten ei ole tietosuojanäkökulmasta ongelmatonta.

Oli erittäin hyvä asia, että ed. Laakso viritti tämän asian, avasi tämän näkökulman, silloin kun asiaa käsiteltiin puolustusvaliokunnassa. Mielestäni aika perusteellisen keskustelun jälkeen päädyttiin asettamaan kirkkoa keskelle kylää. Mutta minne se viimeinen vastuu tässä jää, niin kyllä se jää Pääesikunnalle.

Kyllä minä ed. Nepposen kanssa olen kovin samaa mieltä siitä, kun tulkitsin hänen puheenvuoronsa siten, että Pääesikunnasta löytyy vastuuntuntoa, ihan oikealla tavalla yksilön suojaa kunnioittavaa vastuuntuntoa, enkä näe tässä sellaisia mörköjä kuin havaitsen hiukan ed. Laakson puheenvuoron perusteella hänen mielessänsä pyörivän.

Loppuun, arvoisa rouva puhemies, jos tämän pistää vähän laajempaan kontekstiin, missä kaikissa rekistereissä meidän nimemme pyörivätkään? Meillä itsellämme ei ole siitä edes aavistusta. Sitä taustaa vasten en näe tätä sellaisena ongelmana kuin ed. Laakso haluaa sen nähdä, jos kohta perustein, jotka eivät ole huonoja.

7 Oikeusministeri Johannes Koskinen: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota myös siihen, että 42 e §:n 2 momentissa puhutaan vain poikkeuksesta 42 d §:n salassapitovelvollisuudesta, ei sen sijaan yleisen julkisuuslain salassapitovelvollisuudesta niin kuin 1 momentissa. Koko julkisuuslain mukainen sääntely ja sen kontrollikoneisto, tietosuojavaltuutettu ja muut, ovat käytössä, kun tätä poikkeuksellista Pääesikunnan harkintavaltaa käytetään. Ehkä nämä valvovat sitä sen lisäksi, että Pääesikunnan omaankin harkintaan jonkun verran pitää toki luottaa, niin että tällaiset tiedon luovuttamiset tapahtuvat asianmukaisesti rajattuina ja vain poikkeuksellisissa tilanteissa.

8 Jaakko Laakso /vas: Rouva puhemies! Kyllä minun täytyy arvostella ennen kaikkea puolustusministeriön lainvalmistelutyötä siltä osin, että rekisteröidyn nimenomaista suostumusta ei myöskään muissa kohdissa aluksi edellytetty.

Mutta sen jälkeen, kun oikeusministeriö ja tietosuojavaltuutettu puuttuivat tähän, kaikkiin muihin kohtiin tietoja luovutettaessa lisättiin vaatimus, että tietoja voidaan antaa asevelvollisuusrekisteristä vain rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella.

Täytyy ihmetellä myös, kuinka oikeusministeri ja koko hallitus ovat päästäneet käsistään tällaisen lain, jossa olennaisinta kysymystä, joka oli ristiriidassa julkisuuslainsäädännön kanssa, ei ollut huomioitu. Vasta puolustusvaliokunta omassa työssään huomioi tämän ja lisäsi tämän rekisteröidyn nimenomaisen suostumuksen vaatimuksen, lukuun ottamatta yhtä kohtaa, jossa ensimmäistä kertaa tietoja luovutettaessa vapaaehtoiselle maanpuolustusjärjestöille ei suostumusta edelleenkään vaadita.

Keskustelu päättyy.

Ensimmäisessä käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset hyväksytään.

Eduskunta pysyy ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely päättyy.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Lakialoite laiksi Repoveden kansallispuistosta

Toinen käsittely

Lakialoite LA 176/1999 vp

Ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 2/2000 vp

Puhemies: Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt ympäristövaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Keskustelu:

1 Jussi Ranta /sd: Arvoisa puhemies! Maamme kansallispuistoverkkoa on rakennettu jo 60-luvulta saakka erilaisten suojeluohjelmien avulla. Luonnonsuojelualueet auttavat säilyttämään pohjoisen luontomme erityispiirteitä ja monimuotoisuutta. Kansallispuistot ovat perinteisesti

olleet yleensä suuria ja monipuolisia luonnonsuojelualueita. Ne on perustettu yleisiksi nähtävyyksiksi, jotka säilytetään näyteinä Suomen arvokkaimmista ja tunnusomaisimmista luontopiirteistä.

Kansallispuistot ovat suurimmaksi osaksi Metsähallituksen hoidossa. Luonnonsuojelualueiden merkitys tämän myötä onkin korostunut jatkuvasti retkeily-, virkistys- ja luontomatkailukohteina. Metsähallituksen arvion mukaan vuonna 1998 kansallispuistoissa arvioitiin käyvän yhteensä yli 700 000 ihmistä. Luontomatkailun ansiosta suojelualueiden aluetaloudellinen merkitys, tässä tapauksessa Pohjois-Kymenlaakson ja Kaakkois-Suomen aluetaloudellinen merkitys, on korostumassa ja maassamme on vireillä lukuisia maakunnallisia luontomatkailun kehittämishankkeita, joiden tarkoitus on kaiken kaikkiaan tukeutua etenkin kansallispuistoihin ja niiden tarjoamiin erilaisiin palveluihin.

Kansallispuistot kärsivät kuitenkin nyt rahoituksen puutteesta, kun ympäristöministeriön luonnonsuojelumäärärahat ovat pienet. Uusien kansallispuistojen perustaminen täysimittaisina kohtaakin taloudellisia vaikeuksia. Lakialoitteen mukaisesti Valkealan ja Mäntyharjun kunnissa sijaitsevalle alueelle on tarkoitus perustaa Repoveden kansallispuisto, jonka perustamista kansallispuistokomitea ehdotti jo 1970-luvulla.

Vaikka maamme kansallispuistoverkkoa on kehitetty määrätietoisesti, on maamme eteläosien metsäluonnonsuojelu edennyt hitaasti. Etelä-Suomessa on erittäin vähän luonnontilaisia metsäalueita, jotka sopivat kansallispuistoiksi. Nyt puheena oleva Repoveden alue on viimeisiä rakentamattomia järvi- ja metsäerämaa-alueita eteläisessä Suomessa. Etelä-Suomen metsistä puolestaan on suojelun piirissä noin 1 prosentti. Maamme kaakkoisosassa vastaava luku on vain 0,5 prosenttia. Muodostamalla Repoveden kansallispuisto kyettäisiin suojelun aste Kaakkois-Suomessa nostamaan muun Etelä-Suomen tasolle ja hanke tukisi samalla kansallisen metsäohjelman tavoitteita Etelä-Suomen metsiensuojelussa yleensä.

Repoveden kansallispuiston alue kuuluu rantojensuojeluohjelmaan ja Suomen ehdotukseen Natura 2000 -alueeksi. Repoveden kansallispuistoa täyttää näin lainsäädännössä kansallispuistolle asetetut edellytykset sen jälkeen, kun valtio on saanut hankittua omistukseensa 1 000 hehtaarin alueen Repovedeltä.

Repoveden kansallispuisto voisi toimia ottaen huomioon yleisen rahoitustilanteen pilottihankkeena vaihtoehtoisilla toteutus- ja rahoitusmallilla muodostetusta suojelualueesta. Mallissa valtio ei hanki koko suojelualuetta omistukseensa vaan vain ydinalueen, lain edellyttämän kansallispuistoalueen, jota vahvistettaisiin alueen tuntumassa sijaitsevilla yksityisomisteisilla maa-alueilla, joilla suojeluaste on osoitettu muilla keinoilla, rantojensuojeluohjelmalla sekä Natura-ohjelmalla.

Näin Repoveden alueella valtiolla ei olisi välittömiä tarpeita 1 000 hehtaarin aluetta suurempaan maan hankintaan, vaikkakin näillä 1 000 hehtaarilla saataisiin toiminnallisesti huomattavasti suurempi erämaatyypinen alue.

Kansallispuistot tarjoavat siis turvapaikan luonnolle ja lisäävät virkistäytymismahdollisuuksia ja aitoja elämyksiä kävijöille, mutta antavat sen lisäksi työtä paikallisille ihmisille ja mahdollisuuksia ympäröivien alueiden kestäväle kehitykselle. Ensisijaisesti puistot ovat luonnonsuojelualueita, mutta niillä on myös virkistyskäyttö- ja matkailuarvo, jonka merkitys koko ajan lisääntyy. Ne tulevat olemaan merkittävä osa matkailun infrastruktuuria. Valkealassa ja koko Kaakkois-Suomessa onkin runsaasti matkailualan yrityksiä, jotka tukeutuvat alkuperäisen luonnon suojeluun. Näin alue- ja paikallistaloudelliset vaikutukset koetaan yhä tärkeimpinä tekijöinä, koska juuri kansallispuistot voivat tuoda uusia pysyviä työpaikkoja myös tälle alueelle. Mutta näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää päätöstä kansallispuistosta.

Arvoisa puhemies! Suojelualueiden verkostoa on pyritty kehittämään muuttuvien suojelutarpeiden ja toisaalta myös yhteiskunnan resurssien mukaisesti, mutta viime kädessä kysymys on arvovalinnoista. Repoveden kansallispuiston perustaminen, johon ympäristövaliokunnan lausuma tähtääkin, on osa tätä arvomaailmaa, jossa yhtyvät luontoarvot ja alueen yleiseen kehittämiseen liittyvät perusteet. Valiokunta on kyennyt tekemään mietintönsä, jossa välittömiin toimenpiteisiin ryhtymistä esitetään, yksimielisesti, ja valiokunta korostaa aivan oikein mietinnössään yhteisymmärryksen aikaansaamista ja neuvotte-lua alueen maanomistajien ja toisaalta myös puolustusministeriön kesken, jotta kaikki intressit tulevat huomioon otetuiksi. Yhteistyössä paikallisten toimijoiden, maanomistajien ja puolustusmi-

nisteriön kanssa on varmasti saavutettavissa hyvä käytännön tulos.

Arvoisa puhemies! Odotan, aivan samoin kuin valiokunta mietinnössään toteaa, että välittömästi ryhdytään neuvotteluihin niin, että kansallispuisto voidaan perustaa vielä tämän eduskuntakauden aikana.

Ed. Niinistö merkitään läsnä olevaksi.

² **Markku Laukkanen /kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mikäli oikein ymmärsin, ed. Ranta on myös tämän lakialoitteen allekirjoittajana ja hänen tavoitteenaan oli, niin kuin muidenkin allekirjoittajien tavoitteena, että kansallispuisto syntyy. Nythän meillä on kässissä lakialoite, jota valiokunta ehdottaa hylättäväksi ja asiassa edettäväksi ponsivalmistelulla.

Alun pitäen on ollut nähtävissä, että eihän tällaisella valmistelutyöllä tässä asiassa edetä, jos aidosti todellakin kansallispuisto halutaan perustaa. Käyttääkseni presidentti Koiviston sanontaa eräästä toisesta asiasta, tämäkin oli vähän sekasikiö. Alusta pitäen olisi pitänyt lähteä siitä, että olisi saatu ympäristöministeriö sitoutumaan tähän asiaan. Ne viestit, joita ministeriöstä tähän saakka on tullut, ovat osoittaneet sen, että Repoveden kansallispuisto ei ministeriön näkökulmasta katsoen ole kiireellisesti valmisteltävien kansallispuistohankkeiden listalla.

Toinen merkittävä kysymys on se, että jos tällä pyrittiin lopettamaan epä tietoisuus, mikä minusta on erittäin tärkeä asia, niin tavallaan ponsimuotoilu ei tule lopettamaan epä tietoisuutta paikallisten maanomistajien keskuudessa siitä, millä tavoin kansallispuiston perustamisessa todella edetään.

Tässä katsannossa, rouva puhemies, minusta tämä menettelytapana alusta pitäen oli väärä. Luotiin alueellakin kuva, että kun nyt tehdään lakialoite, niin saamme kansallispuiston. Ympäristöministeriöltä täytyisi nyt nopeasti tulla sitoutuminen, selvä viesti siitä, että on rahaa ja on halua ryhtyä valmistelemaan asiaa. Se olisi alusta pitäen ollut oikea tie. Siksi sanonkin, että minun on helppo yhtyä kyllä ponteen, jossa sanotaan lopuksi, että asian valmistelu, jos siihen lähdetään, täytyy tehdä yhteistyössä paikallistason eri osa-

puolten, maanomistajien ja puolustusministeriön kesken.

Puhemies: Minä pyydän huomauttaa edustajille, mitä en huomauttanut alkuun, että käytämme tässä istunnossa minuutin vastauspuheenvuoroja. Tämä oli siis minun virheeni, mutta minuutissa ennätämme kyllä vastata. Annan seuraavan vastauspuheenvuoron ed. Isohookana-Asunmaalle.

³ **Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kun ed. Laukkanen totesi, että menettelytapa toiminnassa on ollut väärä, olen hänen kanssaan eri mieltä siitä syystä, että kun lakialoite tehtiin ja valiokunta päätti ottaa lakialoitteen käsittelyyn, meillä ei valiokunnassa luonnollisesti ollut mitään muuta mahdollisuutta kuin kuunnella asiantuntijoita. Olemme kuunnelleet erittäin laajasti asiantuntijoita ja tulleet siihen tulokseen, että tällaisessa muodossaan laki ei ole kypsä hyväksyttäväksi, vaan se täytyy panna valmisteluun. Eduskunta ei voi tätä valmistelua tehdä, vaan se täytyy tehdä ministeriössä ja tuoda kuten normaalisti lait tuodaan hallituksen esityksinä eduskuntaan.

⁴ **Jussi Ranta /sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asiasta on tehty tosiaan lakialoite, ja sen peruslähtökohtana on ollut ilmeinen tarve Repoveden kansallispuiston perustamiseksi, mikä on myös valiokuntakäsittelyssä selvästi käynyt esille. Aivan samaten asian käsittelyn yhteydessä on käynyt selväksi, että aluerajaus vaatii vielä tarkistamista. Toisaalta on neuvoteltava maanomistajien kanssa, jotta vapaaehtoisin kaupun voidaan saavuttaa kansallispuiston edellyttämä 1 000 hehtaarin aluerajaus. Näen tärkeänä, että edetään juuri ympäristövaliokunnan edellyttämällä tavalla, käynnistetään välittömästi tarpeelliset valmistelutyöt ja asia tuodaan eduskuntaan toivottavasti vielä tällä eduskuntakaudella ratkaistavaksi.

Itse kannatan vahvasti valiokunnan mietintöä, koska siinä aktiivisesti edellytetään valmistelutoimenpiteitä eikä jossitella, niin kuin ed. Laukkanen ehdottaa.

⁵ **Tarja Kautto /sd:** Arvoisa puhemies! Haluan myös korostaa sitä, että nimenomaan ympäristövaliokunnan esittämä tapa on ollut paras tapa saada asia mahdollisimman nopeasti vireille ja

mahdollisimman nopeasti vietyä eteenpäin, koska tämä tulee olemaan selvä tahdonilmaus. Myöskin kuulemisvaiheessa olemme ministeriön kanssa päässeet hyvään keskusteluyhteyteen siitä, miten asiaa jatkovalmistellaan. Huolenaahan on koko ajan ollut, että Etelä-Suomessa on aivan liian vähän tämän tyyppisiä alueita. Siksi tällaisen yhtenäisen alueen saaminen tänne on tärkeää.

Samalla valiokunta on nimenomaan halunnut varmistaa sen, että maanomistajien oikeudet tulevat myös tässä esiin. Tilannehan on todella valitettavasti ollut se, että maanomistajat ovat joutuneet elämään epävarmuudessa pitkän aikaa. Tällä tavalla pystymme takaamaan sen, että tästä epävarmuudesta päästään pois. Samassa yhteydessä pystymme myös varmistamaan sen, että mahdolliset maanhankinnat jo esitetyn alueen osalta ja mahdollisesti siihen liitettävien alueiden osalta tulevat huomioiduiksi asiallisesti myös budjetin muodossa. Siinä mielessä tämä on ollut paras tapa edetä asiassa. Valiokunta tulee varmasti katsomaan myös, että asian valmistelu tulee etenemään samassa yhteydessä, kun toteutetaan nyt asetettavan työryhmän puitteissa myös muiden alueiden edelleen valmistelua.

6 Seppo Lahtela /kesk: Arvoisa rouva puemies! Nyt olemme todella tärkeässä asiassa Etelä-Suomen luonnon säilyttämiseksi, ylläpitämiseksi ja myöskin ympäröivän yhteiskunnan tarpeiden turvaamiseksi niin, ettei tallata tämän yhteiskunnan varpaille.

Ed. Ranta käytti ansiokkaan puheenvuoron kertoessaan, kuinka vähän Etelä-Suomessa on suojeltuja metsiä, kuinka vähän niitä on nimenomaan todella eteläisillä alueilla ja miten tämä tilanne tällä korjautuu ja paranee. Sen verran sanoin tähän lähtökohdaksi heti pohjaksi, että tässä ei mikään muutu millään muotoa, kun otetaan huomioon se, mitä kaavoituspäätöksillä ja suoje-lupapäätöksillä on tähän saakka tehty.

Vielä kertaan tämän asian, mitä siinä on olemassa. Nämä alueet kuuluvat rantojensuojeluohjelmaan, ne kuuluvat myös Natura-ohjelmaan, ja maanomistajat ovat sopimuksillaan pidättäytyneet siitä, että rannoille rakennetaan tai luonnonolosuhteita ja -rauhaa muutetaan.

Asiaan liittyy myös Saarenpään Loman elinkeinotoiminta, joka sivuaa tätä aluetta ja sisältyy osittain alueen sisällä oleviin maa-alueisiin. Selkeästi lähtökohta ja signaali asian liikkeelle saa-

misessa on ollut se, että on haluttu vaikeuttaa Saarenpään Loman toimintaedellytyksiä, Saarenpään Lomalle myönnettyjen rakennusoikeuksien toimeenpanoa ja vahingoittaa tältä osin elinkeinotoimintaa.

Toinen lähtökohta, joka signaalina on selkeästi asiassa nähtävissä, on se, että Puolustusvoimien Pahkajärven ampuma-alue, joka on itäisen maanpuolustusalueen tärkein harjoitus- ja ampu-ma-alue, sijaitsee aivan suunnitellun kansallispuistoalueen rajalla. Kun selkeästi kehittyvä Puolustusvoimat tarvitsee aluetta, nimenomaan varoaluetta lisää, josta osa jo sijaitsee suunnitellulla alueella, niin ei ole tippaakaan epäselvyyttä siitä, etteikö ole löydettävissä sellaiset johtopäätökset, että tässä ollaan rajoittamassa Puolustusvoimien kehittämismahdollisuuksia sekä myös yksityisten yrittäjätoiminnan kehittämismahdollisuuksia lomatoiminnan osalta.

Uskallankin väittää, kun aloitteella on yli 100 allekirjoittajaa, että jos jokaiselle heistä olisi perusteltu se näkemys, joka asian takana on ollut, niin allekirjoittajia olisi ehkä vähän vähemmän. Itse en lukeudu allekirjoittajiin, mutta kun olen tätä pitkään seurannut, nähnyt ja kuullut, niin tiedän, että tämä alue, sen merkitys, suoje-lu ja luonnonarvot ovat kiistattomat ja aivan ainutlaatuiset. Se säilyy tämän näköisenä. Se tarvitaan tämän näköisenä, mutta siinä pitää ottaa myös ne mahdollisuudet huomioon, joita ympäristö vaatii ja tarvitsee. Ja se ympäristö on yksityinen elinkeinoelämä ja Puolustusvoimat. Kun ei ole epäil-tävissä mitään muutosta siinä, että kaavoitus- ja rakentamisolosuhteet tulisivat tämän osalta muuttumaan, niin se kiire, jolla asiaa on valmisteltu ja junailtu, on mielestäni asiassa aiheeton ja tarpeeton.

Toistan edelleenkin sen, mitä ensimmäisessä käsittelyssä käytiin läpi ja puheenvuorossani sanoin, että Champion—UPM-Kymmenen maa-alueet, jotka tässä perimmiltään kyseessä ovat, ovat lähellä tehdasta, ne ovat edullista puutuotantoaluetta ja niistä yhtiön on kaikkein helpoin löytää omilta mailtaan paperi- ja selluraaka-ainetta, kun sitä eteenpäin jalostetaan.

Aloitteessa on taitavasti hoidettu tämä asia vähän, miten sanoisinkaan, sellaiseen tapaan, mitä nimeä ei tässä välttämättä voi käyttää, että on saatettu ikään kuin allekirjoittaneet käsitykseen, että olisi edellytykset muodostaa kansallispuisto tälle jo valmiina olevalle alueelle. Samoin aloitteeseen on myös lisätty ja rajattu rantojensuoje-

luohjelman mukainen alue, joka on kaiken kaikkiaan yli 4 000 hehtaaria, jolloin selvästi minulle jää käsitys ja vaikutelma, että nämä on tarkoitus tulevaisuudessa liittää ja syöttää asiaan mukaan. Silloin ei enää välttämättä puhuta vapaaehtoisista kaupoista eikä vapaaehtoisten kauppojen mahdollisuudesta.

Valitettavasti luonnonsuojelun osalta, mikä on tärkeä, erittäin tärkeä asia, on monessa tapauksessa menetelty niin, että on menty yksityisen maanomistajan oikeuksien edelle, loukkaamaan sitä, ja neuvottelut ovat olleet sanelupolitiikan luontoisia. Siitä ovat kaikki neuvottelun ilmapii-rit ja tunnuspiirteet puuttuneet.

Toivoisinkin, että tämä herättäisi sellaisen ajattelun ja keskustelun, että tätä asiaa ei enää pilattaisi turhalla kiireellä eikä pilattaisi muitakaan Etelä-Suomen luonnonsuojelualueitten kehittämis- ja rakentamismahdollisuuksia, niin kuin tässä on tapahtumassa. (Ed. Kokkonen: Tämähän on ehdotettu hylättäväksi!) — Jos tarkemmin lukee sitä, niin tämä on ehdotettu hylättäväksi, mutta puheenvuoroissa on nähty niin, että on kuitenkin tavaton kiire saattaa se voimaan. Sanoisin, että kun asiaa lukee, niin tätä ehdotetaan hylättäväksi mutta kiireellisesti kuitenkin hanke pantavaksi liikkeelle.

Tämän näköalan puitteissa en voi ymmärtää sitä käsitystä ja tapaa, mikä on annettu valiokuntakäsittelyn yhteydessä ja miten on käsitetty ne tarpeet, mitä ovat nämä kehitysmahdollisuudet niin yrittäjätoiminnan kuin Puolustusvoimien osaltakin. Väkinin jää asiasta sellainen käsitys, että kun Eurooppa on tuhattu, luonnonarvot menetetty ja kaikki hyvät periaatteet poppaan heitetty, niin varsinkin itäisen Euroopan tuhoamisen perusteella olisi syntynyt malli ja esimerkki siitä, että täällä Pohjois-Kymenlaakson ja Etelä-Savon rajamailla oleva alue on nyt viimeistään tuhoutumassa ja häviämässä ja se pitää saattaa sellaisen suojelun pariin, että kaikki toiminta siellä pysähtyy. (Ed. Kokkonen: Onko edustajalla vierasryhmä, kun pitää puhua asiasta, josta ei ole enää mitään puhuttavaa?) — Kuulkaa, edustaja, jos tätä asiaa voi oikein ymmärtää, niin kun tarkemmin kuuntelee, niin saattaa löytyä se kulta-hippu, mikä tämän sanoman tarkoitus on.

Siltä osin olen asiaa hyvin pitkälti kääntämässä ja näkemässäkin, että kun valiokunta esityksessään ehdottaa tätä hylättäväksi ja lausumaesityksessään kuitenkin kiivaasti edistettäväksi,

tämä on täysin ristiriitainen ja mahdoton tilanne. Ei näin voi olla.

Ensimmäisen käsittelyn aikana keskusteltiin siitä, mikä on lausuman merkitys ja mihin se hautautuu, mutta se on myös signaali tälle yhteiskunnalle siitä, että tämä epävarma tilanne, mihin on usein viitattu, tulee jatkumaan eteenkin päin ja pitää olla jotkut selkeät pelisäännöt ja lähtökohdat, millä tätä viedään ja hoidetaan. Tämän näkisin niin, että valtion tulee ostaa maata vapaaehtoisin kaupun, jos se sieltä maata saa, ja sitten vasta kun sitä on riittävästi olemassa, perustettakoon tällainen puisto. Mutta ei niin, että tehdään se väkivaltaisesti, salakavalasti rajaamalla ennakkoalueita ja sen jälkeen todetaan, että tämä luonnonsuojelualue on se, joka estää ja rajaa mahdollisuuden tähän rakentaa.

Tässä on kaiken kaikkiaan periaatteessa kysymys korkeista luonnonarvoista, mutta myös yksityisen omistusoikeuden turvaamisesta, yksityisen elinkeinoelämän toimentulomahdollisuuksien turvaamisesta ja niistä luonnonarvoista, jotka jo alun perin äsken mainitsin. Siinä mielessä ehdotankin, että mietintöön liittyvä lausumaehdotus hyväksytään näin kuuluvana:

"Hylätessään lakialoitteen laiksi Repoveden kansallispuistosta (LA 176/1999 vp) eduskunta edellyttää, että jos kansallispuiston perustamissuunnitelmia myöhemmin jatketaan, on kaikki kansallispuistoalueeseen perustamisolueissa suunnitellut tai myöhemmin liitettäväksi aiottu alueet ensin hankittava vapaaehtoisin kaupun valtion omistukseen."

Ja lisäksi: "Mahdollisella Repoveden kansallispuiston perustamisella ei saa vaarantaa nopeasti kehittyvien ja uudistuvien Suomen puolustusvoimien Pahlkajärven ampumaleirialueen ja siihen liittyvien suoja-alueiden toiminta- ja kehittämismahdollisuuksia."

Rouva puhemies! Toivon, että näillä ajatuksilla tämä herättää edustajissa tunteja ja näkemyksiä, jotta nähdään yksityisen maanomistajan etu ja myös Puolustusvoimien etu sekä nämä tärkeät luonnonsuojeluarvot.

⁷ **Matti Vähänäkki /sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin edustajien Seppo Lahtela ja Markku Laukkanen puheenvuoroihin kiinnittänyt huomiota nimenomaan siltä osin, että ainakin minä yhtenä aloitteen allekirjoittajana tunsin itseni aika lailla loukatuksi, kun ed. Laukkanen totesi, että tällainen suojeltava alue on "seka-

sikiö" ja toisaalta ed. Seppo Lahtela sanoi, että me allekirjoittajat emme ole lukeneet taikka emme ole tutkineet asiaa. Minusta tämä ei ole sopiva tapa lähestyä asiaa, vaan pelkästään pitäisi pysyä substanssissa. Nimittäin monta vuotta kuului aikaa siihen, kunnes saatiin työjärjestyksiin ja muihin maininta, että valiokuntien on otettava käsittelyyn yli sadan kansanedustajan allekirjoittama aloite. Minä toivon, että vastaisuudessa pyydytään substanssissa ja tämä asia viedään mahdollisimman pian läpi.

⁸ **Tarja Kautto /sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Seppo Lahtela totesi puheenvuorossaan, että kiire on aiheeton. Eihän tätä ole valmisteltu vasta kuin 25 vuotta, että kovin hitaita tuntuvat tämän kansanedustajan kiireet olevan.

Itse olen sitä mieltä, että jos hänen esittämälleen tavalla edetään eli maanomistajien, elinkeinoelämän ja Puolustusvoimien intressejä vain kuunnellaan tässä asiassa, niin voidaan kyllä ihan rauhassa odottaa vielä seuraavat 25 vuotta ilman, että mitään tapahtuu. Siinä mielessä nämä hänen intressinsä voi jättää todella omaan arvoonsa.

Mitä tulee Puolustusvoimiin, minusta se on yksi valtion laitos, jonka on myös aika oppia se, että tämän muunkin yhteiskunnan intressien kanssa on elettävä.

⁹ **Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Minäkään en voi hyväksyä sitä ed. S. Lahtelan kritiikkiä, että hän moittii kiireestä, kun valiokunta perehtyi erittäin perusteellisesti asiantuntijakuulemisessa laki-aloitteeseen. En myöskään hyväksy sitä, että hän moittii, että tämä on valmisteltu salakavalasti tai tässä aiotaan toimia väkivaltaisesti. Valiokunnan mietintö osoittaa sen, että täällä on otettu esille kolme keskeistä asiaa, jotka täytyy ministeriössä valmistaa, ja ne ovat kustannukset, alue-rajaukset ja yhteistyö Puolustusvoimien kanssa, joihin asioihin myös ed. Lahtelan lausumaehdotuksessa viitataan.

Huomautan vielä lopuksi, että keskustan eduskuntaryhmä, valiokuntaryhmä, oli täysin yksimielinen tästä mietinnöstä ja sen sisälle otetuista asioista. Korostan sitä, että Etelä-Suomi tarvitsee myös kansallispuistoja. Ei ole mitään mieltä siinä, että kaikki kansallispuistot olisivat pää-

sääntöisesti Pohjois-Suomessa myös tulevaisuudessa.

¹⁰ **Kari Kärkkäinen /skl** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastaisin ed. S. Lahtelan ajatuksiin vielä niin, että Champion—UPM-Kymmenehän on odottanut kohta jo parikymmentä vuotta siellä hakkaamalla tiettyjä alueita. Heillä on tällä hetkellä miljoona hehtaaria maata ja 2 500 hehtaaria näistä maista sijaitsee Repovedellä. Minä luulen, että tämä ei ole tämän kokoiselle yhtiölle ongelma. Uskoisin myös, että on niin Saarenpää- kuin Voikoski-yrittäjien, jotka sillä alueella ovat, sekä kaikkien muidenkin etu, että tähän asiaan saadaan mahdollisimman pikainen ratkaisu. Tästä syystä näen järkeväksi ympäristövaliokunnan ajatuksen siitä, että tällä ponnella ikään kuin jouduttaisimme tämän asian käsittelyä.

¹¹ **Jussi Ranta /sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin tästä kiireestä: Kun kansallispuistokomitea 70-luvulla jo esitti tämän Repoveden kansallispuiston perustamista ja nyt ollaan vasta tässä vaiheessa, niin ei voi todella pitää tätä asiaa kiireellisenä. Sen sijaan voidaan todeta, että kansallispuistokomitea jo näki nämä ympäristöarvot, jotka Repoveden alue sisältää.

Mitä tulee toteuttamistapaan, kun yhtenä osapuolena on, niin kuin ed. S. Lahtelakin totesi, Valkealan varuskunta ja kunnianarvoisa Karjalan tykistörykmentti, tuskin tätä väkivalloin pystytään perustamaan, vaan tarkoitushan on edetä, niin kuin valiokuntakin toteaa, neuvotellen ja niin, että paikallinen osapuoli, niin maanomistajat kuin puolustusministeriökin ovat neuvottelupöydässä sopimassa tämän hankkeen eteenpäinviemisestä.

Ed. Lahtelan ehdotuksessa on hyvin vaarallinen ilmaus "jos edetään". Se on täysin passiivinen, jossitteleva kanta Repoveteen. Nyt on otettava selvä, aktiivinen eduskunnan kanta siitä, että Repoveden kansallispuisto perustetaan ja sen perustamiseen tähtäviin toimenpiteisiin ryhdytään.

¹² **Ilkka Taipale /sd**: Rouva puhemies! Täällä on viime viikkoina keskusteltu kansallispuistoista aika tavalla. Kiinnitän yhteen erikoiseen asiaan huomiota, joka ympäristövaliokunnalta ja yleensä meiltä kaikilta on unohtunut, kansallisar-

boretumiin, eli Elimäen Mustilaan ja muihin arboretumeihin, joita ei ole vielä nostettu kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden luokkaan. Ne ovat äärimmäisen arvokkaita monilajikkeisuuden lisäämiseksi Suomessa silloin, kun ilmastovaikutukset alkavat täällä tuntua. Meillä on yksityisiä arboretumeita, jotka ovat Repoveden luokkaa luonnonarvoiltaan, mutta pieniä, Karjalohjalla Nobel-tason kemistin Gustav Kompan perustama, jonka 700 lajikkeesta on noin puolet tuhoutunut. Meillä on Hugo Hörtsänän, maanviljelijän perustama Orivedellä, ja meillä on Nuutajärven kartano, lisäksi esimerkiksi Sarvlinna Turun seudulla. Ainoastaan Elimäki, Mustila, saa 200 000 markkaa valtiolta avustusta. Yksikään muu yksityinen laajakaan arboretum ei tätä saa. Toivon, että kansanedustajat yhtyisivät tulevaisuudessa siihen hankkeeseen, että Suomen noin 20—30 arboretumia, joista yksityisiä on toistakymmentä, voitaisiin luokitella samaan luokkaan kuin muut arvoympäristöt ja vaikka nostaa valtionapu vuosittain pelkästään vaikka yhteen miljoonaan. Sillä saataisiin jo paljon aikaan. Elimäki esimerkiksi on hyvin lähellä Repovettä ja Kouvolaa ja puhujien paikkakuntia. Sitäpaitsi armeija ei ole siinä vieressä.

¹³ **Antero Kekkonen /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minä vähän yhdyn niihin, jotka tätä menettelytapaa hämmästelevät. Sivulla 3 luen mietinnöstä, että ympäristövaliokunta ehdottaa lakialoitteen hylättäväksi, ja kun siirryn sivulle 4, täällä on ponsi, jossa sanotaan, että Repoveden alueen suojelua pitäisi ryhtyä valmistelemaan tavoitteena kansallispuiston perustaminen. Jos hyväksyn koko mietinnön, kumman minä hyväksyn: aloitteen hylkäämisen vai hyväksymisen? Jos teen molemmat, silloin olen jollekin asialle hyvin epärehellinen. Tässä asiassa en haluaisi olla epärehellinen, koska olen tästä asiasta tehnyt radiojuttuja silloin, kun tässä salissa ei ole kukaan vielä tiennyt Repoveden olemassaolosta edes mitään. Sen jälkeen, kun tämä siirtyi poliittiseen päätöksentekoon, siis kun luonnon arvot tulivat ikään kuin politiikan arvoiksi, tämä prosessi on edennyt erittäin tyylittömällä tavalla.

Toisin kuin ed. Vähänäkki äsken, olen hiukan loukkaantunut meidän allekirjoittajien puolesta. Kun meiltä pyydettiin tähän nimiä — kuuluin erittäin innokkaaseen kirjoittajajoukkoon ja tein

propagandaa, että muutkin kirjoittaisivat nimensä — kyllä me kuvittelimme, että neuvotteluja on käyty, että edes kaksi valtion sisäistä toimijaa, ympäristöministeriö ja Puolustusvoimat, olisivat olleet jonkinlaisessa, ellei nyt neuvottelukokouksessa pelkästään, niin yhteistoimintaan johtavassa prosessissa. Nyt minä kauhukseni huomaan, että mitään tällaista ei ole ollut, puhumatkaan yksittäisistä maanomistajista, joiden kohdalo minusta on erittäin inhottava. Tämä epätoisuus on jatkunut nyt 25 vuotta, ja pelkään pahaa, että se tulee jatkumaan edelleenkin.

Kun tätä hanketta on myös saatellut erittäin luotaantyöntävällä tavalla pöyhkeilevä julkisuus, minä pahaa pelkään, että huomenna sikäläisen seudun lehdet ja alueradio kertovat, että Repovesi-hanke nytkähti eteenpäin. Minä pahaa pelkään, että tämän prosessin kautta käy juuri päinvastoin.

Puhemies: Arvoisat edustajat! Myönnän tämän keskustelun viimeiset vastauspuheenvuorot siksi, että meillä on rajattu aika tälle istunnolle, ja mieluusti veisimme tämän asian eteenpäin. Vastauspuheenvuorot annan pyytäneille edustajille Kokkoselle ja Syväriselle.

¹⁴ **Paula Kokkonen /kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kekkonen urheiluharrastus uhkaa koitua hänen haitakseen. Hän ilmoitti lukeneensa sivulta 3 jonkin verran ja sitten hypänneensä sivulle 4. Ei olisi kannattanut hypätä. Olisi kannattanut lukea koko sivu 3. Nimittäin kansallispuisto voidaan luonnonsuojelulain mukaan perustaa vain valtion omistamalle maalle ja puiston pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria. Tämä pinta-alahan tuolla puistossa on 897 hehtaaria. Jo se on este tämän perustamiselle.

¹⁵ **Katja Syvärinen /vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ymmärrä ed. Kekkonen kritiikkiä lakialoitteen ensimmäistä allekirjoittajaa kohtaan. Eihän ole mitenkään mahdollista, että edustajat, jotka lakialoitteita tekevät, suorittavat asiantuntijakuulemista itse.

Puhemies: Edustajat Laukkanen ja Kekkonen saavat vielä kerran kiellon päälle, mutta olkaa nopeita.

¹⁶ **Markku Laukkanen /kesk** (vastauspuheenvuoro): Hyvin nopeita, rouva puhemies! Lyhyesti vain se, että ed. Kekkonen kuului aloitteen al-lekirjoittajiin, minä taas en, mutta meillä on hyvin samanlainen lähestymistapa juuri tätä prosessia kohtaan. Uskon näin, että kumpikin olemme samaa mieltä. Etelä-Suomi tarvitsee kansallispuiston, Repovesi pitää toteuttaa. Enpä vain usko, että tämä lakialoite on ollut se käynnistävä tekijä, joka johtaa tulokseen, varsinkin kun ympäristöministeriö, jolle valmisteluvastuu kuuluu, on toistuvasti viestittänyt vuodesta toiseen, että Repovesi ei kuulu kiireellisimpien kansallispuistohankkeiden joukkoon. Sieltä minä kaipaisin nyt sen voimakkaan aloitteen, että näin mennään eteenpäin.

Rouva puhemies! Lopuksi: Aion tukea ympäristövaliokunnan mietintöä erityisesti sen ponnin viimeisen virkkeen ansiosta ja olla mukana tukemassa sitä, että tämä epävarmuus saataisiin loppumaan. Mutta nyt tarvitaan hallitukselta sitoutuminen ja viesti, että tähän ryhdytään.

¹⁷ **Antero Kekkonen /sd** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! En sanallakaan arvostellut ed. Rake! Hiltusta. Pikemminkin olen arvostelemassa itseäni, koska olen mennyt vähän syyhyttä saunaan, koska kuvittelin, että tähän liittyy enemmän aitoa luonnonsuojelutahtoa kuin poliittista pelaamista, johon olen joutunut törmäämään.

¹⁸ **Esa Lahtela /sd**: Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti vain, jotta joudutaan asiassa. Minä en näkisi hirveän isona ristiriitaisena kysymyksenä tätä, mitä ed. Seppo Lahtela koki puheenvuorossaan, vaan kaikkihan riippuu käyttösuunnitelmasta, millainen alue sinne tehdään, koska ei kansallispuistoa perustettaessa minun käsitykseni mukaan ainakaan mennä siihen, että lopetettaisiin joitakin toimintoja, ei lomakylää tai Pahkajärven ampumaleiriä. Käyttösuunnitelmassa pitää olla jopa metsän käytön mahdollisuus. Useimmissa kansallispuistossa näin on ja sallitaan metsän hyötykäyttö tietyissä rajoissa, puun ottaminen, mutta arat paikat tietysti jäävät tekemättä. Siitä riippuu hyvin paljon, mitä siellä voi tehdä. Tässähän viime aikoina on noussut elämysmatkailu esille. Mikseivät sinne voisi jatkossa vaikka Keski-Euroopan herrat tulla paitahihsillaan pokasahalla sahaamaan puuta ja hevosella ajamaan ne pois? Tämä kuuluisi minusta kyllä

hyvin tärkeänä kansallispuistuelämään. Ed. Seppo Lahtela voisi olla huolissaan siitä, että Kymenlaaksoon tulee elämää ja kauppiaat saavat myydä tuotteitaan ja mökkeihin tulee asukkaita. Siinä mielessä tämä voi olla jopa hyvä hanke.

¹⁹ **Olli Nepponen /kok**: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Seppo Lahtela antoi vähän sen vaikutelman, että hänellä oli mandaatti Puolustusvoimilta, siihen tyyliin hän toi asioita esiin. Sitä mandaattia ei ole minullakaan, mutta kun virkani puolesta olen siellä työskennellyt kolme vuotta ja tunnen alueen ja olen valmistanut lausuntoja aikanaan 80-luvulla, pidän hanketta kannatettavana.

Ed. Kautolle toteaisin, että Puolustusvoimat sopeutuu kyllä näihin. Puolustusvoimilla on erittäin paljon alueita, jotka ovat säilyneet luonnontilassa juuri sen takia, että ne ovat Puolustusvoimien hallinnassa. Näin tämä Repovesikin. Mutta asia pitää valmistella aidosti, hyvässä yhteistyössä, enkä näe mitään ristiriitaa nyt toteuttaa tätä, mikä päätökseksi esitetään, kunhan se tapahtuu myönteisissä merkeissä, etteivät ne suuret panostukset mene hukkaan, jotka Valkealassa Pahkajärven leirialueeseen, ampuma-alueeseen on tehty. Puolustusvoimat on varmasti mukana hankkeessa. Olisin kyllä odottanut, että valiokunnan lausunnossa ja asiantuntijalausunnoissa olisi hiivenen enemmän käsitelty Puolustusvoimien tarpeita.

Ed. Takkula merkitään läsnä olevaksi.

²⁰ **Seppo Lahtela /kesk**: Arvoisa rouva puhemies! Sen verran oikaisen asiassa, että kollega ed. Esa Lahtela ilmoitti, että siellä voitaisiin tehdä sitä ja tätä. Teroitan vielä tässä sen, minkä aikaisemminkin sanoin, että sen jälkeen kun luonnonsuojelualueet on perustettu, niillä ei voi tehdä mitään. Elämysmatkailu on parhaillaan ikään kuin siellä käynnissä ja se on täysin mahdollista toteuttaa ja suorittaa. Mitkään luonnonarvot eivät häviä.

Mitä ed. Nepponen sanoi Puolustusvoimien mandaatista, niin kenelläkään edustajalla ei sitä ole olemassa, mutta ne edut pitää nähdä, jotka kuuluvat paikkakunnalle ja jotka ovat myös Puo-

lustusvoimille tärkeitä, etteivät ne unohdu, niin kuin ed. Nepposen mainitsemalla tavalla ne ovat valiokunnan lausunnosta osittain unohtuneet.

21 Rakel Hiltunen /sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä haluan tämän pitkän keskustelun päätteeksi kertoa kiitoksen sanan niille maanomistajille, jotka ovat mainitussa 20 vuoden epävarmuuden tilassa kuitenkin toimineet vapaaehtoisesti siten, että meillä on vielä kansallispuistoksi kelpavaa luonnonvaraista aluetta tämä yli 1 000 hehtaaria, joka nyt on kysymyksessä.

22 Raimo Mähönen /sd: Arvoisa puhemies! Paljon luonnossa liikkuvana ja siitä pitävänä arvostan hyvin suuresti tämän suuntaisia pyrkimyksiä, joilla meidän omaa maatamme pyritään säilyttämään tietyiltä osilta, sanotaanko nyt lainausmerkeissä, alkuperäiskunnossa. Ymmärrän kyllä hyvin ne huolet, jotka täällä on esitetty ikään kuin maanomistajien suulla, koska viime vuosien aikana on hyvin monenlaisia tapahtunut. Muun muassa Natura-keskustelusta jäi varmasti hyvin monille melkoisen paha maku. Syytettiin nimenomaan hyvin voimakkaasti, että jotkut osapuolet eivät vahvasti olleet mukana ja herkällä korvalla kuuntelemassa, miten paikan päällä tahdottaisiin asioiden kehittyvän.

Arvostan suuresti valiokunnan lausumaehdotusta. Jotkut muutkin ovat viitanneet sen viimeiseen lauselmaan, jossa sanotaan, että valmistelu on tehtävä yhteistyössä paikallistason eri osapuolten ja puolustusministeriön kanssa. Tämä on erinomaisen hyvä lähtökohta.

23 Lauri Oinonen /kesk: Arvoisa rouva puhemies! Molemmat Lahtelat ovat käyttäneet mainioita puheenvuoroja monien muiden ohella. Mutta koska ed. Seppo Lahtela on esittänyt myös kirjallisesti ponsiehdotuksen, kannatan sitä.

Keskustelu päättyy.

Puhemies: Keskustelussa on ed. S. Lahtela ed. Oinosen kannattamana tehnyt seuraavan lausumaehdotuksen:

"Hylätessään lakialoitteen laiksi Repoveden kansallispuistosta (LA 176/1999 vp) eduskunta edellyttää, että jos kansallispuiston perustamissuunnitelmia myöhemmin jatketaan, on kaikki kansallispuistoalueeseen perustamisvai-

heessa suunnitellut tai myöhemmin liitettäväksi aiotut alueet ensin hankittava vapaaehtoisin kaupun valtion omistukseen.

Mahdollisella Repoveden kansallispuiston perustamisella ei saa vaarantaa nopeasti kehittyvien ja uudistuvien Suomen puolustusvoimien Pahkajärven ampumaleirialueen ja siihen liittyvien suoja-alueiden toiminta- ja kehittämismahdollisuuksia."

Selonteko hyväksytään.

Eduskunta pysyy ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyy.

Puhemies: Lopuksi on päätettävä mietintöön sisältyvästä lausumaehdotuksesta ja ed. S. Lahtelan lausumaehdotuksesta. Ne ovat vastakkaisia, joten niistä on äänestettävä vastakkain.

Menettelytapa hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Ympäristövaliokunnan mietintöön sisältyvä lausumaehdotus "jaa", ed. S. Lahtelan lausumaehdotus "ei".

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 113 jaa- ja 4 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 81. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt ympäristövaliokunnan mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Suomen lähtökohdista ja tavoitteista Euroopan unionin vuoden 2000 hallitusten välisessä konferenssissa

Mietintöjen pöydällepano
Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2000 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö UaVM 2/2000 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi keskiviikkona pidettävään täysistuntoon.

4) Hallituksen esitys valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Mietintöjen pöydällepano
Hallituksen esitys HE 12/2000 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 6/2000 vp

Täysistunto lopetetaan kello 14.00.

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi tiistaina pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio
